

حرف حساب

رخوت شعر آیینی و شاعران مجلس گرم کن!

رضا اسماعیلی
شاعر، پژوهشگر و دبیر جشنواره شعر فجر

متأسفانه امروز به خاطر غفلت از ادب و آداب «گریستن» و توقف در منزل محبت و اشک، شعر دینی و آیینی روز و روزگار ما دچار رخوت و تنزل شده است و شاعران آیینی ما به این ورطه افتاده‌اند که فقط شعرهای مجلس گرم کن و سوزناک بگویند؛ شعرهایی مطابق ذوق و ذائقه مردم و مداحان تا در مجالس عزاداری خوانده شود، به همین خاطر در مجالس عزای حسینی، «شور» بر «شعور» و «گریستن» بر نگرستن پیشی گرفته و بصیرت و معرفت‌افزایی که همواره مورد تأکید مقام معظم رهبری است، به حاشیه رانده شده است. غافل از اینکه شور و شیفتگی و محبت مُتفک از معرفت ما را به جایی نمی‌رساند.

غلبه «تفکر احساسی» بر «تفکر عقلانی» در شعر هیئتی، غیرقابل انکار است، چون هدف اصلی در این گونه ادبی - پیش و بیش از معرفت‌افزایی - تهیج و تحریک عواطف و ایجاد شور و شیدایی در مجلس است. متأسفانه گاهی بعضی از شاعران و مداحان با قرائت اشعار غلو آمیز و غیرمستند در هیئات دینی به قصد گرفتن دو قطره اشک، با احساسات مذهبی مردمی که به قصد و نیت شناسخت بیشتر حماسه حسینی در این گونه مجالس شرکت کرده‌اند، بازی می‌کنند که این امر در درازمدت می‌تواند باعث دلزدگی و رویگردانی مردم - به خصوص جوانان - از مجالس مذهبی و تنزل جایگاه هیئت در جامعه شود.

رویداد

محمدپنجه‌پوشی علی‌آقا جوان

یک نذر ساده که جهانی شد

یکی از زیباترین اتفاقات هر ساله در ایام محرم برپایی همایش شیرخوارگان حسینی است که جرقه اولیه برپایی آن با یک نذر ساده زده شده؛ همایش عظیمی که حتی اهل نسنن هم آن را برگزار می‌کنند و امسال هم با شکوه بسیاری زیادی در ۸هزار نقطه دنیا برگزار شد. داوود منافی پور، رئیس مجمع جهانی حضرت علی‌اصغر (ع) بیان این مطلب درباره جزئیات و نحوه پایه‌ریزی این همایش جهانی می‌گوید: موضوع همایش شیرخوارگان حسینی از یک نذر ساده شروع و اما شد. در منابع تاریخی و کتب اسلامی در مورد باب الحوائجی حضرت علی‌اصغر (ع) و اینکه نماند مظلومی‌ت امام حسین(ع) با شهادت این طفل اتفاق افتاد، مطلب بسیار زیادی وجود دارد.

وی می‌افزاید: در این منابع تاریخی، یک روایت از امام صادق(ع) دیده بودم که امام یک مراسم عزاداری برای حضرت علی‌اصغر(ع) برپا کردند که با حضور زنان و مردان بود. در میان این مراسم یکی از قسمت بانوان که با پارچه‌ای از آقایان جدا شده بود، بیرون می‌آید و طفل شیرخواره خود را بر دامان امام می‌گذارد، امام در همان جا این طفل را بر دست گرفته و شروع به واقعه خوانی می‌کنند. این روایت ذهن من را بسیار درگیر کرد، چون خیلی شخصاً به این موضوع فکر می‌کردم. در تمام ادیان دینی و مکتب هر کدام که نماند نداشته باشد، نمی‌تواند مفاهیم خود را انتقال دهد، بنابراین ما هم برای اینکه بتوانیم نقطه اوج مظلومی‌ت امام حسین(ع) را که حضرت علی‌اصغر(ع) باشد، نشان دهیم، باید این طفل را به شکل نمادی درمی‌آوریم که در یک سو ماد(حضرت ریاب) و در سوی دیگر فرزند(حضرت علی‌اصغر) باشد تا مردم این موضوع را لمس کنند.

دیدگاه

توليدات فاخر ملک صداوسیماس

پیمان جلیلی درباره دلایل بازپخش «مختارنامه» می‌گوید: «توليدات فاخر و حتی توليدات عادی، ملک صداوسیماس هستند و هزینه‌های سنگینی برای تولید آنها صورت گرفته است. صداوسیماس حق خودش می‌داند که هر زمان خواست از آنها استفاده کند. آن چیزی که برای ما اهمیت دارد، داستان اثر فاخر است. رئیس سازمان صداوسیماس عنوان کرد: اثر فاخر و ارزشمند آقای میرباقری همچنان پس از گذشت ۱۵ سال، محل مراجعه و مطالبه و مورد توجه مردم است. ما از ابتدای محرم با درخواست بسیار مردم برای بازپخش سریال «مختارنامه» مواجه شدیم.

در شرایطی که از سوی برخی چنین عنوان می‌شد که تلویزیون قرار است پس از ۱۳ سال با «مختارنامه» خداحافظی کند، در ادامه چنین اعلام شد که قرار است شبکه آی‌فیلم این مجموعه را در قالب فیلمی سینمایی با نام «کودکان آب» روی آنتن ببرد، ضمن اینکه دو نسخه سینمایی از این مجموعه هم در روزهای تساوو و عاشورا از شبکه یک سیما روی آنتن رفت. «مختارنامه» در ۴۰ قسمت ۶۰ دقیقه‌ای پیرامون زندگی و قیام مختار ثقفی است. این مجموعه به تهیه کنندگی زنده‌یاد محمود فلاح و به سفارش سیمافیلم ساخته شد و تولید آن هشت سال زمان برد.

ادبیات

از گونه‌هایی که کماکان در قفسه کتابفروشی‌ها خالی است یا اغلب با آثار ترجمه پر شده است، رمان تألیفی نوجوان است.

خیلی از نویسندگان مطرح تریج می‌دهند برای بزرگسالان بنویسند و دسته کمتری از نویسندگان و شعرا سراغ خلق اثر برای نوجوانان می‌روند، به همین دلیل تعداد خلق آثار متناسب

با رده سنی و روحیات نوجوانان کم است. اغلب کتاب‌هایی که در حال حاضر در بازار می‌بینیم عمدتاً ترجمه آثار خارجی در ژانرها و گونه‌های فانتزی است که مثل خوراکی‌های فست‌فودی در دسترس نوجوانان قرار گرفته است، اما کمترین اثری را می‌بینیم که تألیف نویسندگان داخلی و متناسب با روحیات نوجوانان ایرانی باشد.

«اصیل‌آباد» شاید داستانی واقعی است که محمدرضا سرشار آن را نوشته و سرنوشت روستایی اصیل‌آباد و مردمانش را در پاییز ۱۳۵۶ روایت می‌کند، روایت پیه‌لوری حبله‌گر به عنوان شخصیتی که نماد زندگی شهری و تجملات غرب است که با نمایش و جذابیت‌های شهر فرنگ، آرامش و اصالت را از روستا می‌رباید؛ غصه مردم و روستایی که سال‌های سال زندگی‌شان با عطر نان داغ، هوای دشت و صمیمیت و آرامش عجین شده بود تا زمانی که پیه‌لوری به روستا با می‌گذارد که رنگ سنت و اصالت را از آنها می‌گیرد.

شاید مقصود سرشار در این کتاب به تصویر کشیدن مرگ تدریجی اصالت باشد، در روستایی که کنار یک رودخانه بزرگ و پرآب، درون یک دشت حاصلخیز و خوش آب و هوا قرار دارد و بین روستاهای اطراف از هر نظر نمونه است، مردهایش در فصل کشت زمین‌ها را ششم می‌زند، کود کانش خوشحال و بانشاطند.

سیماس

غلبه سرگرمی بر فرهنگ در مجموعه «مهمونی»

ایرج طهماسب که همواره در آثارش وجه اخلاقی و فرهنگی برای رده سنی کودک و نوجوان پررنگ بود با مجموعه نمایش خانگی مهمونی به این مزیت در آثارش پشت پا زده است!

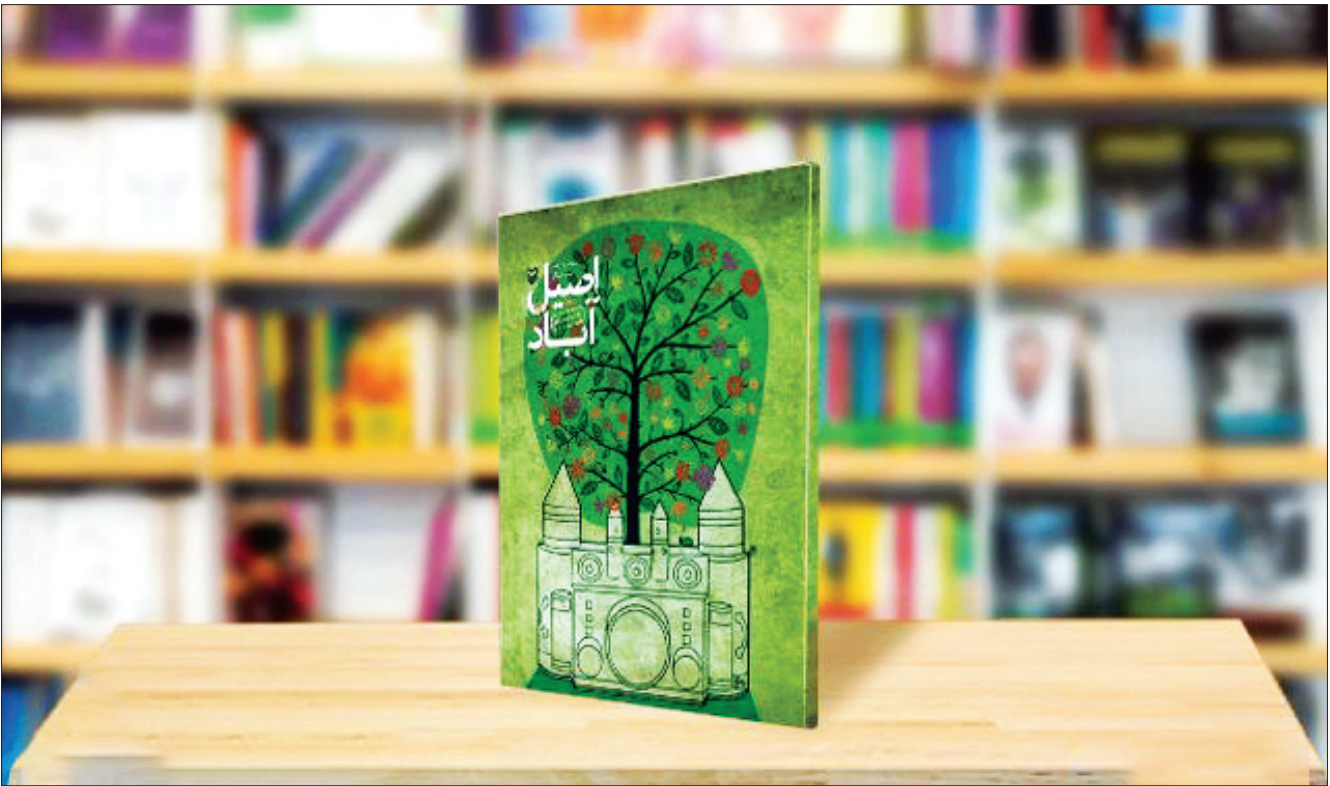
افشین علیبار

مجموعه «مهمونی» به کارگردانی ایرج طهماسب در فصل نخست با شخصیت‌های جدید توانست مخاطبان خودش را به دست بیاورد، اگر چه در این مجموعه خبری از کلاه‌قرمزی و پسر خاله و دیگر عروسک‌های تلویزیونی نبود ولی عروسک‌های جدید دوباره توانستند جهانی جدیدی برای مخاطب خلق کنند اما نکته مهم و حائز اهمیت در مجموعه مهمونی در تعلیق ماندن سن مخاطب است.

اساساً مشخص نیست این مجموعه برای چه سنی ساخته شده است. طهماسب برای هیجان‌انگیز کردن روند داستانی مجموعه‌اش با خیال راحت از خط قرمزهایی که در تلویزیون نمی‌توانست از آنها عبور کند گذر کرده است، با این ذهنیت که عبور از ممیزی کیفیت آثار او را افزایش می‌دهد اما احتمالاً متوجه خواهد شد که ممیزی می‌تواند آثار او را اخلاقی‌تر و فرهنگی‌تر کند، بدون اینکه به کیفیت خللی وارد شود. رده سنی مجموعه مهمونی بالای ۱۲ سال است اما دیالوگ‌هایی که میان عروسک‌ها با میهمان برنامه ردوبدل می‌شود، دچار ابتدالی است که نمی‌شود آن را هضم کرد.

رده سنی این مجموعه قطعاً باید برای بزرگسال باشد اما حتی برای بزرگسالان هم نمی‌تواند جذابیت خاصی به همراه داشته باشد. از طرفی سن ۱۲سال چه برای دختر و پسر سنین بسیار مهم در شکل‌گیری شخصیت است، به همین دلیل مهمونی می‌تواند تخریب‌کننده تربیت بچه‌های ۱۲سال به بالا باشد و چه بسا حتی بچه‌های زیر این سن هم با هر روشی این سریال را می‌بینند، حتی در سری اول هم عروسک بچه به دلیل لحن پرخاشگرانه‌اش به عنوان یک کودک کار نمی‌توانست قابل هضم باشد.

با اینکه در میان مخاطبان این مجموعه عروسک بچه و پشه محبوب‌تر از دیگر شخصیت‌های این مجموعه بود، اما حضور این دو به خصوص بچه احساس می‌شود به نوعی ابتذال در مسیر آثار طهماسب ایجاد کرده است. سعی او همیشه بر این بوده است که سریال‌ها یا فیلم‌هایی که می‌سازد، نکات آموزشی برای بچه‌ها

نگاهی به رمان «اصیل‌آباد» نوشته محمدرضا سرشار

جدال اصالت شرقی با شهر فرنگی

از گونه‌هایی که کماکان در قفسه کتابفروشی‌ها خالی است یا اغلب با آثار ترجمه پر شده است، رمان تألیفی نوجوان است، اصیل‌آباد بخشی از این جای خالی را پر کرده است.

در روستایی که فقط دو نفر از مردها سواد دارند، آخوند ده و علی آقا که هم معلم و هم مدیر مدرسه است و با تجربه‌هایی که در شهر به دست آورده و با همفکری و موافقت ملا برای پیشرفت ده نقشه‌های بسیاری کشیده است.

اهالی روستا خیال دارند چند کارگاه در روستا ایجاد کنند و کشاورزی را رونق بیشتری بدهند و بچه‌ها و اهالی روستا باسواد بشوند که در این میان سر و کله فردی با نام «پیه‌لور» پیدا می‌شود. او با فریاد شهر فرنگ، بچه‌های روستا را جذب می‌کند.

وقتی بچه‌ها کاملاً مشتاق شهر فرنگ می‌شوند، از آنها پول می‌خواهد، سپس کم‌کم مردها را برای تماشای عکس‌های شهر فرنگ ترغیب می‌کند. زن‌های روستا هم مبهوت شهر فرنگ می‌شوند.

شهر فرنگ همه مردم را تغییر می‌دهد، زن‌ها هوس گوشواره و النگو می‌کنند، بچه‌ها، اسباب‌بازی‌های شهری می‌خواهند و لباس‌های ساده، جذابیت خود را برای مردم از دست می‌دهد و همین اتفاق، پیامدهای بدی را به وجود می‌آورد.

مردم قانع روستا، دل به فرنگ می‌بازند، مسیر زندگی و هدف آنها تغییر می‌کند و نعمت و برکت از زندگی‌شان می‌رود. با این همه، دست آخر روستاییان به کمک بزرگ‌تر خود راه را از چاه

طهماسب با این ذهنیت که عبور از ممیزی کیفیت آثار او را افزایش می‌دهد به شبکه نمایش خانگی رفت اما حالا احتمالاً متوجه خواهد شد که عبور از خط قرمزها لزوماً کیفیت آثار او را ارتقا نداده و حتی موجب افت اخلاقی و فرهنگی اثر او نیز شده است.

داشته باشد، اما در مجموعه مهمونی به هیچ وجه نمی‌توانیم گوشه‌ای از خلایق گذشته طهماسب و تیم نویسنده‌اش را ببینیم. حضور عروسک دختر بچه به کلیت اثر آسیب رسانده و ابتذال در پرداخت قصه را افزایش داده است، چرا طهماسب فکر کرده با ورود چنین شخصیتی و عاشق شدن یک بچه و دیالوگ‌هایی که ردوبدل می‌شود، می‌تواند به جذابیت اثرش اضافه کند؟

دیالوگ‌های عاشقانه و احساسی این دو چه کار کردی می‌تواند داشته باشد جز تخریب عوالم کودکانه و بلوغ زودرس!

بازیگران هالیوود خطاب به مدیر عامل کمپانی فیلمسازی «دی‌زنی»:

اجازه نمی‌دهیم روایات‌های جایگزین ما شوند

برایان کرانستون در تجمع بازیگران هالیوود در نیویورک حضور یافت و در سخنرانی خود خطاب به مدیر عامل «دی‌زنی» گفت: اجازه نمی‌دهیم روایات‌ها را جایگزین ما کنید! دهها هزار بازیگر سینما و تلویزیون آمریکا از ۲۲ تیرماه (۱۳ جولای) دست به اعتصاب زده و پس از ۶۳ سال، فعالیت هالیوود را با پیوستن به نویسندگان اعتصابی متوقف کرده‌اند.

برایان کرانستون، بازیگر، صداپیشه، نویسنده و کارگردان آمریکایی در یکی از این تجمع‌های اعتصابی حاضر شد و سخنرانی آتشینی ایراد کرد که دربرگیرنده پیامی خطاب به باب ایگر، مدیر عامل دی‌زنی هم بود. کرانستون گفت: ما پیامی برای آقای ایگر (مدیرعامل کمپانی دی‌زنی) داریم. می‌دانم قربان که شما مسائل را از دریچه دیگری نگاه می‌کنید. ما از شما انتظار نداریم بفهمید ما کی هستیم، اما از شما می‌خواهیم صدای ما را بشنویید و فراتر از آن، وقتی به شما می‌گوییم شغل‌های‌مان را به روایات‌ها نمی‌دهیم، به حرف‌های ما گوش کنید. نمی‌خواهیم حق کار و درآمد مناسب را از ما بگیرد و در آخر و مهم‌تر از همه، نمی‌گذاریم شأن ما را بگیرد؛ ما تا آخر راه باهم متحد هستیم؛ دیگر در جایگاه همان مدل کاری ۱۰ سال پیش نیستیم و با وجود اینکه آنها هم اعتراف می‌کنند که این حقیقتی در اقتصاد امروز است، با چنگ و دندان دارند با ما می‌جنگند تا به همان سیستم اقتصادی قدیمی بچسبیم؛ آنها نمی‌خواهند به عقب برگردیم. ما نمی‌توانیم و نخواهیم کرد.

بازی موبک‌داری پیربابا

بازی «پیربابا» یک بازی در سبک مدیریت آشنی‌ری و با حال و هوای موبک‌داری و برپایی ایستگاه‌های صلواتی در ایام ماه محرم و اربعین است که توسط امیر حسین اطاعت و تیم او برای پلتفرم موبایل ساخته شده و از سال ۱۳۹۸ در دسترس مخاطبان قرار گرفته است.

بازی «پیربابا» سال ۱۳۹۸ با هدف گسترش فرهنگ دینی در کنار وجه سرگرمی آن برای مخاطب و با رویکرد اشاعه کمک به نیازمندان، پختن غذاهای نذری، فرهنگ نذری دادن و از همه مهم‌تر ترویج و تبلیغ ارزش‌های دینی شامل ماه محرم و اربعین و معرفی ارزش‌های بومی و ملی ساخته شد.

داستان بی‌زای دربار شش‌صیتی شناخته‌شده، معتمد و خیر در محله‌ای به اسم «پیربابا» است که به عنوان راهنمای بازی در کنار کاربر در مراحل مختلف قرار می‌گیرد. او سعی می‌کند در تمام مراحل با جمع‌آوری کمک‌های مردمی کاربر را هدایت کند تا زادن جای در یک ایستگاه صلواتی کوچک کار را شروع کند و در ادامه در شهرهای دیگر کار را گسترش دهد. بازی از تهران شروع می‌شود و بعد در شیراز، مشهد، اصفهان، کرمان، اهواز، مکه، چابهار و کرمانشاه ادامه پیدا می‌کند.

موسیقی بازی جزو اولین کارهایی است که در آن مداحی پخش می‌شود و مردم آن را دوست دارند. همچنین لهجه‌های بومی - محلی و صداسازی‌هایی که در بازی طراحی شده هم از دیگر نکات قابل توجه است که با استقبال مخاطبان مواجه شده است.

این بازی بدون کمپین و تبلیغات خاصی ۲/۵ میلیون بار دانلود شده است و این نشان می‌دهد کاربران چنین محتوایی را دوست دارند. کسب رتبه نظرات ۴۳۰ از ۵ باعث دیده شدن بیشتر بازی شده و مردم به خصوص خیلی از نوجوان‌ها و جوان‌ها این بازی را دوست داشته‌اند. به تازگی نسخه جدید آن برای سیستم عامل IOS هم منتشر شده است.

بازتاب

رسانه